

Stvaralačko opažanje

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 15 | Nivo: XIV gimnazija

Опажање је непосредно чулно сазнање: погрешно је веровање да је то пасивни пријем и одражавање путем чула онога што је објективно дато. Ми организујемо, заокружујемо дражи и осете. Шта би се десило са нашим опажањем света када не би постојали процеси организације наших чулних опажаја? То не би био свет већ струја неповезаних и вечито променљивих осета. Ни у једном сегменту однос човека према свету није однос пасивне рецепције, већ је то селективни однос у којем се појединачни елементи стварности апстрахују и повезују у нове целине којима човек даје значење и претвара их у властити свет.

Не учествују, дакле, само тзв. више сазнајне функције личности у стваралаштву. Чак су и основне чулне перцепције стваралачке.

Опажање је сложен и активан процес који зависи од:

објективно датих дражи
физиолошке структуре организма и процеса у организму
многих социјалних, културних и персоналних фактора.

На опажање утичу карактеристике дражи (интензитет, квалитет, понављање, истакнутост у опажајном пољу).

На опажање знатно утичу и унутрашње карактеристике (искуство, особине личности, мотиви, очекивања – лакше примећујемо оно што очекујемо или што доста одудара од наших очекивања; ставови, вредности, склоности...). На пример, појединац кога карактерише несигурност пре ће запазити оне моменте, ситуације које могу довести до неуспеха, него можда много бројније моменте који јасно указују на могућност успеха.

Опажамо оно што има вредност (употребну, практичну, естетску, етичку, друштвену, религиозну итд.) или контравредност за нас (оно што нас угрожава).

Утицај социјалних и личних фактора није толико снажан у опажању физичких предмета колико у опажању других људи, односа, ситуација (тзв. социјално опажање).

“Опажамо онако какви јесмо” (философ Мерло-Понти).

Три врсте “филтера” се налазе између стварности и нашег искуства стварности

1. Неуролошки филтери (филогенетски*)
2. Културолошки филтери
3. Индивидуални филтери (онтогенетски*)

*онтогенеза се односи на развој појединца од зачећа до смрти (грч., онтос: биће и генезис: генеза, настанак)

* под филогенезом подразумевамо порекло и развој врсте (грч. филон: племе, раса, врста и генезис: генеза, настанак)

Неуролошки филтери:

Структура мозга и нервног система. Генетски одређена и специфична за сваку живу врсту (универзална за све појединце који чине врсту). Стварност каква нам се појављује је већ људска креација: наш свет није свет муве, рибе или пса.

Културолошки и социјални филтери

Језик, митологија, традиција, друштвена организација, обичаји, институције сваке људске заједнице обликују њено искуство света. Свет Европљана се разликује од света Папуанаца или Ескимса са Гренланда. У оквиру једног друштва, различити друштвени слојеви, класе, групе обликују другачије погледе на свет.

Доказано многим истраживањима у социјалној психологији. Познато је, нпр., истраживање о утицају културе на геометријско-оптичко опажање и оптичке илузије - тзв. “вертикално-хоризонталне илузије”. Појединци из европских народа опажају вертикалне и хоризонталне линије по угледу на куће и кутије: вертикалну и хоризонталну линију објективно исте дужине виде као краћу (предњи

брид кутије) и дужу (задњи брид кутије или “унутрашњост”). Становници тропских шума слабије опажају ту илузију јер немају предмете тог облика у својој средини (коцкасте, правоугаоне).

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com